

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 204/2020
12.11.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у правној ствари тужилаца: 1. Дирекција за изградњу града Ниша, из Ниша, ул. 7. јули бр. 6 и 2. Град Ниш, кога заступа Градски јавни правобранилац из Ниша, ул. Вожда Карађорђа бр. 16, против туженог „Браћа Карић“ ДОО у стечају из Београда, ул. Јеврејска бр. 24, чији је пуномоћник Љиљана Боровић-Марјановић, адвокат из ..., ул. ... бр. ..., ради утврђења, вредност предмета спора 76.853.516,75 динара, одлучујући о ревизији друготужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 2805/19 од 02.07.2019. године, у седници већа одржаној дана 12.11.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија друготужиоца изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 2805/19 од 02.07.2019. године.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П 7757/2015 од 27.02.2019. године у ставу I изреке делимично је усвојен тужбени захтев и утврђено да је основано потраживање првотужиоца Дирекција за изградњу града Ниша, из Ниша, према туженом „Браћа Карић“ ДОО у стечају из Београда, у износу од 17.154.899,72 динара, као и у износу од 21.677.832,29 динара. Ставом II изреке одбијен је тужбени захтев у делу у ком је првотужилац тражио да суд утврди да је основано потраживање према туженом у износу од 38.020.784,74 динара, а у ставу III изреке одбијен је тужбени захтев којим је друготужилац Град Ниш тражио да се утврди да је основано потраживање према туженом „Браћа Карић“ ДОО у стечају из Београда, и то: износу од 38.020.784,74 динара са законском затезном каматом почев од дана доношења пресуде па до исплате, у износу од 17.154.899,72 динара са законском затезном каматом почев од дана доношења пресуде па до исплате и у износу од 21.677.832,29 динара са законском затезном каматом почев од 14.09.2010. године па до исплате. Ставом IV изреке одређено је да првотужилац сноси своје трошкове поступка, а у ставу V изреке обавезан је друготужилац да накнади трошкове парничног поступка туженом у износу од 1.341.295,00 динара.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 2805/19 од 02.07.2019. године одбијене су жалбе првотужиоца, друготужиоца и туженог и потврђена је пресуда Привредног суда у Београду П 7757/2015 од 27.02.2019. године.

Против другостепене пресуде друготужилац је изјавио благовремену и дозвољену ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у границама ревизијских разлога прописаних одредбом члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, бр. 72/11..18/20) Врховни касациони суд је одлучио да ревизија друготужиоца није основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Нису од утицаја ревизијски наводи којим се указује да побијана одлука има недостатака због којих се не може испитати и да у истој нису наведени разлози о битним чињеницама, а чиме се суштински указује да је одлука која се побија ревизијом захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку. Таква битна повреда не представља дозвољени ревизијски разлог предвиђен у члану 407. Закона о парничном поступку, због чега наводи ревидента у том делу нису од утицаја у ревизијском поступку.

Према утврђеном чињеничном стању уговором о давању на коришћење градског грађевинског земљишта од 14.03.1997. године туженом је дато на коришћење градско грађевинско земљиште ради изградње више стамбених зграда спратности П+1 и индивидуалне усмерене стамбене зграде спратности ВП+1 по Детаљном урбанистичком плану „МЗ 25“ у КО ...-... . Парцеле које су дате на коришћење туженом, детаљно су побројане у чл. 1. Уговора, а тужени се обавезао да на име коришћења предметног земљишта плати накнаду првотужиоцу у износу од 1.411.641,96 динара, те да у року од 3 године од закључења овог уговора, закупљене непокретности приведе намени у свему према условима прописаним актом о уређивању простора и урбанистичком дозволом. Такође, уговором о плаћању накнаде за уређивање градског грађевинског земљишта од 29.12.2000. године регулисани су међусобни односи у погледу обавезе измирења накнаде за уређивање грађевинског земљишта за локацију „...“ у ..., за групацију „Е“, „Л“, „К“, „К1“, „Ј“ и „Г“ и „осталих садржаја“, па се инвеститор обавезао да у складу са обрачунатим накнадама плати Дирекцији износ од 3.916.312,61 динара. У прилогу уговора налази се Обрачун накнаде за уређивање грађевинског земљишта из децембра месеца 2000. године у ком су приказани обрачуни накнаде по ставкама за сваку групацију посебно. Овим обрачуном је било предвиђено да је закљученим уговорима Дирекција без обавезе према инвеститору у погледу уређивања грађевинског земљишта комуналним објектима индивидуалне и заједничке комуналне потрошње у границама захвата локације, при чему Дирекција није инвеститору обрачунала накнаду за секундарно опремање из разлога што то ради сам инвеститор. Према резултату поступка вештачења проведеног током првостепеног поступка произлази да је на основу геодетских мерења и рачунања, збир површина катастарских парцела из Уговора од 23.07.1997. године, мањи од збира површина катастарских парцела идентификованих на дигиталном

катастарском плану (нови премер), за укупну површину од 734 м², као и да су на предметној локацији извођени грађевински радови и након подношења тужбе у периоду од 2006. године па до дана вештачења. У односу на ове околности за изградњу преостале инфраструктуре која у моменту вештачења није изграђена неопходно је 38.020.784,74 динара. Обрачун висине уложених финансијских средстава за изграђену инфраструктуру након подношења тужбе 2006. године, а за коју првотужилац није доставио доказ о времену грађења и висине улагања, износи 17.154.899,72 динара, а односи се на изграђен коловоз и делимично постављено осветљење, док висина уложених финансијских средстава на изградњи коловоза након подношења тужбе, а за шта је тужилац као доказ доставио уговоре закључене са извођачима радова и привремене и окончане ситуације, представља вредност радова од укупно 18.997.660,33 динара.

На темељу тако утврђених чињеница нижестепени судови налазе да друготужилац јесте био у облигационом односу са туженим, али је тужени у целости испунио своју обавезу према друготужиоцу по Уговору о давању на коришћење градског грађевинског земљишта од 14.03.1997. године, јер је платио накнаду за коришћење земљишта, одакле следи да друготужилац нема потраживање према туженом. Поводом захтева првотужиоца, нижестепени судови сматрају да тужени није извео радове на уређивању грађевинског земљишта комуналним објектима индивидуалне и заједничке комуналне потрошње у границама захвата локације, због чега је те радове морао да изведе првотужилац ради омогућавања станарима да користе стамбене објекте који се налазе на предметној локацији. Из ових разлога, нижестепени судови налазе да тужени дугује првотужиоцу износ од 17.154.899,72 динара на име висине уложених финансијских средстава ради изградње комуналне инфраструктуре, односно улагања у комунално опремање земљишта, као и за износ од 18.997.660,33 динара на име уложених финансијских средстава на изградњи коловоза, који радови су документовани привременим ситуацијама и уговорима закљученим са извођачима радова, све са припадајућом законском затезном каматом. У односу на истакнути приговор застарелости нижестепени судови налазе да према врсти спорног односа до започињања овог поступка није протекао рок из члана 371. Закона о облигационим односима. За потраживање првотужиоца у износу од 38.020.784,74 динара нижестепени судови сматрају да исто није основано, из разлога што се ради о процењеној вредности радова који још увек нису изведени, односно у моменту отварања стечајног поступка над туженим наведено потраживање тужиоца није постојало. За укупно потраживање нижестепени судови сматрају да не постоји активна легитимација друготужиоца, јер исти и не спори да је првотужилац основан ради обезбеђења услова за уређивање, коришћење, унапређивање и заштиту грађевинског земљишта, а то што је изворни носилац овлашћења у области уређивања градског грађевинског земљишта не овлашћује друготужиоца да подноси идентичан захтев уместо првотужиоца.

Према оцени Врховног касационог суда, нижестепени судови су правилно применили материјално право када су закључили да не постоји активна легитимација тужиоца другог реда за утврђење потраживање на начин и под условима који су обухваћени тужбом.

Ревизијом друготужиоца оспорава се изнето становиште нижестепених судова. По наводима ревидента тужиоци су нужни супарничари, што произлази из природе конкретног правног односа. Указује да је изворни носилац овлашћења и обавезе да се стара о уређењу и коришћењу грађевинског земљишта, као и да је овлашћење друготужиоца да прописује критеријуме за одређивање висине накнаде за уређивање грађевинског земљишта, док тако остварена накнада представља јавни приход друготужиоца

Врховни касациони суд не прихвата ревизијске наводе друготужиоца.

Према члану 10. Закона о грађевинском земљишту Општина уређује и обезбеђује коришћење грађевинског земљишта и стара се о његовом уређивању. Чланом 11. ст. 1. Закона о грађевинском земљишту прописано је да ради обезбеђења услова за уређивање, коришћење, унапређивање и заштиту грађевинског земљишта Општина може да оснује предузеће, односно другу организацију или да вршење својих послова организује на други начин, док према члану 11. ст. 2. тач. 2 истог прописа обезбеђивање услова обухвата нарочито уређивање грађевинског земљишта. Уређивање грађевинског земљишта у смислу чл. 12. ст. 1. тач. 2. Закона о грађевинском земљишту обухвата и комунално опремање земљишта. На такав начин комунално опремање земљишта представља делатност из домена обезбеђивања услова за коришћење грађевинског земљишта које Општина може да врши самостално или преко другог субјекта који оснује. Другим речима, обављање овакве делатности може бити непосредно или посредно од стране Општине, али по природи ствари не и кумулативно из разлога што се обављање исте делатности не може истовремено двоструко вршити.

Природа новчаног потраживања поводом које је опредељен захтев за утврђење у вези је са пословима комуналног опремања одређеног грађевинског земљишта које је тужени преузео по уговору о плаћању накнаде за уређивање градског грађевинског земљишта од 29.12.2000. године, при чему те послове није извршио. Овакво потраживање представља новчану противвредност радова који су потребни за комунално опремање спорног земљишта. Такво потраживање основ налази у сходној примени члана 218. Закона о облигационим односима и припада првотужиоцу у својству субјекта који је основан од стране друготужиоца управо у циљу обављања делатности комуналног опремања грађевинског земљишта, како је то већ претходно наведено. Обављање ових послова у односу на спорне катастарске парцеле је управо првотужилац и извршио. Следи да првотужилац и друготужилац не могу бити истовремено повериоци утуженог новчаног потраживања, нити у том погледу представљају нужне супарничаре, како се то погрешно указује ревизијом.

Без утицаја су ревизијски наводи о томе да је друготужилац изворни носилац овлашћења за комунално опремање грађевинског земљишта и да прописује критеријуме за одређивање висине накнаде за уређивање грађевинског земљишта која је јавни приход. Најпре, тачно је да накнада за уређивање грађевинског земљишта представља јавни приход, али то ни на који начин не утиче на заснивање активне легитимације друготужиоца за накнаду обрачунату у вези са радовима који су потребни за комунално опремање конкретног грађевинског земљишта. Поводом комуналног опремања грађевинског земљишта у пословном односу били су

-5-

првотужилац и тужени по уговору од 29.12.2000. године. Овим уговором се тужени обавезао првотужиоцу да ће самостално извести радове на комуналном опремању грађевинског земљишта које му је претходно дато на коришћење, а такву обавезу ипак није испунио. Издаци које је првотужилац имао ради спорног комуналног опремања грађевинског земљишта и који се могу ставити на терет туженом нису непосредно повезани са имовином друготужиоца.

То су разлози због којих је Врховни касациони суд применом одредбе члана 414. Закона о парничном поступку одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић